

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.

(A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma útján!
1027 Budapest, Varsányi Irén utca 40-44.)

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/591-0/2015</i>	
Érkezett: 2015 FEBR 18.	
Példány: 3	Kezelőiroda:
Melléklet: 3X10 + 3X6 db	<i>eu</i>

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK GAZDASÁGI KOLLÉGIUMA		38.
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:		
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon		
Érkezett: 2015 -01- 23		
PÉLDÁNY:..... IV.		
MELLÉKLET:..... KÖZTÜK:		
FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON: <i>23012-01-13-000085</i>		

Jelen alkotmányjogi panasszal támadott határozat száma: **Gfv.VII.30.293/2014/4.**
(Elsőfokú határozat száma: 23.Cspk.01-2013-000085/20.)

**AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENES FELÜLVIZSGÁLATI VÉGZÉS FOLYTÁN JELENLEG IS
FOLYAMATBAN LÉVŐ FELSZÁMOLÁSRA FIGYELEMMEL KÉRJÜK A JELEN KÉRELEM
SORON KÍVÜL TÖRTÉNŐ ELBÍRÁLÁSÁT!**

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **[REDACTED]** ni **[REDACTED]** s **[REDACTED]**: **[REDACTED]**, **[REDACTED]**
[REDACTED] a: **[REDACTED]** adós (**Adós**) a jelen beadvánnyal támadott határozat meghozatalára vezető eljárás során csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján a Fővárosi Ítéltáblának a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma által 23.Cspk.01-2013-000085/20. szám alatt hozott elsőfokú határozatát (**Elsőfokú Végzés**) érdemben helybenhagyó 15.Cspkf.44.212/2014/3. sorszám alatti határozatával (**Másodfokú Végzés**) szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria által Gfv.VII.30.293/2014/4. szám alatt hozott határozattal szemben (**Felülvizsgálati Végzés**) a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük, hogy az Alkotmánybíróság Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény) 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a alapján állapítsa meg, hogy a Kúria Gfv.VII.30.293/2014/4. szám alatti végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és ezért alaptörvény-ellenes és a Felülvizsgálati Végzést erre figyelemmel semmisítse meg.

Kérjük, hogy az Alkotmánybíróság Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 359/C. § (2) bekezdése alapján hívja fel az elsőfokú bíróságot arra, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott határozat végrehajtását a felülvizsgálati kérelemmel támadott Másodfokú Végzésre is kiterjedően függesse fel az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig.

Fenti kérelmünk indokolásaként a következőket adjuk elő.

Mindenekelőtt röviden összefoglaljuk a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás történetét (**I. fejezet**), ezt követően pedig bemutatjuk fenti kérelmeink indokolását (**II. és III. fejezet**).

- I. AZ ADÓS CSŐDELJÁRÁSA ÉS AZ ANNAK JÓVÁHAGYÁSA TÁRGYÁBAN FOLYAMATBAN VOLT BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS, AZ ELJÁRT BÍRÓSÁGOK ÁLTAL MEGHOZOTT DÖNTÉSEK**

Az Adós 2014. február hó 18. napján kötött csődegyezsége (**Csődegyezés**) hitelezőivel.¹ A csődeljárás során a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] hitelező részéről két kifogás is előterjesztésre került. A hitelező egyfelől kifogást terjesztett elő az általa a csődeljárásba bejelentett követelés vagyonfelügyelő általi nyilvántartásba vételét illetően (ti a vagyonfelügyelő a követelést vitatott követelésként vette nyilvántartásba a Cstv. 12. § (2) bekezdésének bb) pontja szerint), másfelől pedig kifogásolta, hogy a vagyonfelügyelő a csődeljárás irataiba történő betekintést számára – üzleti titokra hivatkozással – nem biztosította.

A Fővárosi Törvényszék mindkét hitelezői kifogást alaposnak találta. A nyilvántartásba vétel tárgyában előterjesztett kifogás tekintetében 23.Cspkh.01-13-1/000085/8. szám alatti végzésével elrendelte, hogy a követelés a hitelező kérelmének megfelelően a Cstv. 12. § (2) bekezdés ba) pontja szerint nemvitatott, nem biztosított követelésként kerüljön nyilvántartásba vételre. A csődegyezségi tárgyalás során a hitelező a hitelezői besorolásnak megfelelően élhetett és élt is szavazati jogával.²

A hitelezői követelések besorolásának alapjául szolgáló iratok megtekintésének tárgyában előterjesztett kifogást a Fővárosi Törvényszék 23.Cspkh.01-13-2/000085/5. sorszám alatti végzésével, a Csődegyezés megkötését követően, 2014. február hó 24. napján bírálta el. A kifogásnak a bíróság helyt adott és kötelezte a vagyonfelügyelőt arra, hogy *„tegye lehetővé a hitelező részére a csődeljárás irataiba a további nyilvántartásba vett hitelezők igényeinek megalapozását szolgáló dokumentumokba történő betekintést”*.³

A Felülvizsgálati Végzésben is rögzítettek szerint az iratbetekintés 2014. március 21-én a kifogást előterjesztő hitelező részéről megtörtént. Az adott hitelező az Elsőfokú Végzést 2014. április hó 7. napján vette kézhez, ezen időpontig a további hitelezők besorolása miatt kifogás előterjesztésére sem a részéről, sem további hitelező részéről nem került sor.

A Csődegyezés megkötését követően az Adós a Cstv. irányadó rendelkezései szerint kérte a megkötött csődegyezés bírósági jóváhagyását. Az Adósnak a Csődegyezés megkötéséhez hozzá nem járuló hitelezője, a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ezen eljárás során 2014. március hó 3. napján benyújtott beadványában előadta azzal kapcsolatos érvelését, hogy álláspontja szerint a Csődegyezés az ő „kisemmizésére” irányul, ellentétes a jóhiszemű joggyakorlás elvével és több okból is semmis. Anélkül, hogy az egyes hitelezők besorolást illetően kifogást terjesztett volna elő, vagy az egyezés megkötésére vezető eljárás bármely tekintetben való szabálytalanságát állította volna, a jóhiszemű joggyakorlás sérelmét a hitelezők közötti állítólagos összefonódásokkal próbálta alátámasztani.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Csődegyezés a joggal való visszaélés tilalmába ütközik, erre figyelemmel jóváhagyására nem látott lehetőséget és a csődeljárás megszüntetéséről határozott. Az elsőfokú bíróság szerint *„az adós egyrészt saját előadása szerint is fizetéseképtelen, másrészt a fizetőképesség helyreállítását célzó program gazdasági tartalma nem derül ki a reorganizációs tervéből, így a Cstv. 21/A. § (3) bekezdése és a Ptk. 5. § (1)-(2) bekezdése szerint az egyezés jóváhagyására nincs mód”*.⁴

Az elsőfokú bíróság tehát lényegében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Adós fizetéseképtelen, ráadásul a fizetőképessége helyreállítására irányuló program nem tűnik meggyőzőnek, ekként pedig a Csődegyezés nem eredményezne mást, mint a fizetéseképtelen adós olyan terhektől való mentesülését, amelyet csődeljárás hiányában a vezető tisztségviselőkkel vagy a tulajdonosokkal lehetne – felszámolási eljárás esetén – érvényesíteni.⁵ Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Kúria több eseti döntésére, mint amelyek álláspontja szerint az általa előadottakat támasztják alá.

Az elsőfokú bíróság tehát kizárólag az álláspontja amiatt látta indokoltnak a Csődegyezés jóváhagyásának megtagadását, mert álláspontja szerint az az Adós fizetéseképtelensége és a

¹ A könnyebb áttekinthetőség végett a Csődegyezés és az annak megkötésére vezető csődegyezségi tárgyalásról készült jegyzőkönyv másolati példányát mellékelten csatoljuk (M/1 és M/2).

² A végzés másolatát M/3 jelzet alatt csatoljuk.

³ A végzés másolatát M/4 jelzet alatt csatoljuk.

⁴ Lásd erre az M/5 jelzet alatt csatolt Elsőfokú Végzés indokolása 8. oldalának (2) bekezdését.

⁵ Lásd erre az Elsőfokú Végzés indokolása 7. oldala (4) bekezdésének utolsó sorait.

reorganizációs terv megalapozatlansága miatt joggal való visszaélést valósítana meg. A hitelezők besorolásával kapcsolatos probléma az eljárás során nem merült fel, erre a hitelezők egyike sem hivatkozott, erre vonatkozóan utalást a bíróság érdemi döntésében sem tett.

Az Elsőfokú Végzéssel szemben fellebbezést terjesztettünk elő, melyben részletesen levezettük, hogy mely körülményekre figyelemmel tekinthető tévesnek az elsőfokú bíróság álláspontja, bemutattuk, hogy az Adós tevékenységét folytatni kívánja, az általa kidolgozott – a bíróság által megalapozottságát illetően vizsgálat tárgyává egyébként sem tehető – reorganizációs programot a hitelezők elfogadták, így az elsőfokú bíróság álláspontja azt illetően, hogy joggal való visszaélést jelentene a Csődegyezség megkötése, koncepcionálisan téves.⁶

A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a Másodfokú Végzéssel az Elsőfokú Végzést érdemét tekintve helyben hagyta, indokolását azonban egészében megváltoztatta. Határozatában leszögezte, hogy az egyezség jóváhagyására azért nincs álláspontja szerint lehetőség, mert annak eredménye az adós tartozásának 99 %-os mérséklésére és ezen keresztül – közvetve (ti. a dologi kötelezetre nézve) – az egyébként jelzálogjoggal terhelt ingatlanvagyon lényegi ellentételezés nélkül való tehermentesítésére vezetne.⁷

A Fővárosi Ítéltábla jogerős végzésében kifejezetten leszögezte az eljárás egészének felülvizsgálata alapján, hogy „az adós részéről érdemi, olyan szintű jogszabálysértés, nem történt, amely formai okokból a csődegyezség jóváhagyását kizárta tenné”⁸. Az elsőfokú bíróság által fennállónak látott, a jóváhagyás megtagadására vezető indokok kapcsán pedig egyfelől leszögezte, hogy a reorganizációs terv nyilvánvaló tartalmi hiányosságainak értékelése, amennyiben ilyen fennáll, ugyan nem kizárt, annak közgazdasági megvalósíthatóságát a bíróság csődegyezség jóváhagyása körében természetesen nem értékelheti. Az elsőfokú bíróság által felhívott kúriai döntések irrelevanciáját a másodfokú bíróság ugyancsak megállapította. A hitelezők besorolását illetően az eljárás ezen szakaszában sem történt semmifajta észrevétel.

A Másodfokú Végzéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő.⁹ Ebben részletesen kifejtettük, hogy a jóhiszemű joggyakorlás követelménye mint a csődegyezséggel kapcsolatos pozitív elvárás nem jelenthet a csődegyezség gazdasági tartalmába történő beavatkozást. Kifejtettük, hogy a csődegyezséggel szemben megkívánt törvényi követelmény az egyes hitelezői osztályokban elért többségi hitelezői döntés a csődegyezség megkötésére vonatkozóan, amely esetben a csődegyezség megkötésének indokoltsága és a kielégítés mértéke vizsgálat tárgyává a jóváhagyás iránti bírósági eljárásban nem tehető. Rámutattunk, hogy nincs privilegizált, vétőjoggal rendelkező hitelező, a többségi döntés a hitelezők összességére irányadó épp a csődegyezség lényegéből fakadóan. Erre figyelemmel kértük a Másodfokú Végzés hatályon kívül helyezését és a Csődegyezség jóváhagyását. A felülvizsgálati kérelemnek megfelelően a felülvizsgálati eljárás tárgyát az képezte, hogy a Másodfokú Végzésben megállapított jogszabálysértés fennállónak tekinthető-e.

A Kúria a Felülvizsgálati Végzéssel a Másodfokú Végzést hatályában fenntartotta. Döntése indokainak ismertetését megelőzően a Kúria a Pp. szabályaira utalással rögzítette, hogy „a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül”¹⁰.

Ezt követően a Kúria döntésének indokolásában levezette, hogy a másodfokú bíróság álláspontja a joggal való visszaélés megvalósulását illetően téves – a Kúria leszögezte, hogy „nem ért egyet a másodfokú bíróságnak az indokolásban kifejtett álláspontjával, ezért azt kellett vizsgálnia, hogy az eljárásban becsatolt iratok egészét tekintve jóváhagyható volt-e a csődegyezség.”¹¹

⁶ Az Adós fellebbezését másolati példányban szintén csatoljuk (M/6).

⁷ Lásd erre az M/7 jelzet alatt csatolt Másodfokú Végzés indokolása 6. oldalának első és alulról a harmadik bekezdését.

⁸ Lásd erre a Másodfokú Végzés indokolása 6. oldalának utolsó bekezdését.

⁹ Másolatát lásd M/8 alatt csatolva.

¹⁰ Lásd erre az M/9 jelzet alatt csatolt Felülvizsgálati Végzés indokolása 6. oldalának (6) bekezdését.

¹¹ Lásd erre a Felülvizsgálati Végzés indokolása 9. oldalának (4) bekezdését.

A Kúria a becsatolt iratok egészének vizsgálata alapján ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy a csődegyezség jóváhagyásának nincs helye, mert a Csődegyezség a Cstv. rendelkezéseinek nem felel meg.

A Kúria mindenekelőtt hivatkozott arra, hogy a hitelezőknek meg kell tudniuk ismerni a további hitelezők nyilvántartásba vételének alapjául szolgáló okiratokat, hiszen csak ennek fényében tudnak megalapozottan dönteni arról, hogy a hitelezői besorolásokat illetően kifogást előterjesztenek-e, és ezáltal biztosítható, hogy a valóban követeléssel rendelkező hitelezők – és a megfelelő hitelezői osztályban – gyakorolják szavazati jogukat a hitelezők teljes körét érintő csődegyezség megkötésekor.¹²

A Kúria rögzítette, hogy ugyan a tárgyi ügyben az iratbetekintés megtörtént, erre azonban a Csődegyezség megkötését követően került sor és – keltezése szerint – négy nappal ezt követően már meg is született az Elsőfokú Végzés, amelynek időpontjáig viszont kifogás előterjesztésére a hitelezői besorolás tekintetében egyetlen hitelező részéről sem került sor.

Utalt a Kúria a Gfv.VII.30.275/2014/4. sorszám alatti végzésére is, amelyben kifejtette, hogy „amennyiben a csődeljárásban a hitelező szavazati jogával kapcsolatban még folyamatban van a kifogás alapján indult eljárás, az adós csak azzal a kockázattal kötheti meg a csődegyezséget, hogy utóbb – amennyiben a szavazatok száma a bíróság döntése következtében megváltozik –, a kifogás alapján hozott végzésnek megfelelően a csődegyezség létrehozását ismét meg kell kísérelnie, ha erre még lehetőség van a moratórium nyújtotta határidőn belül. Ennek hiányában ugyanis nem állapítható meg, hogy az adós valamennyi csődeljárás hatálya alá eső hitelezője részvételével került sor a csődegyezségről való szavazásra (Cstv. 20. § (1) bekezdés).”

Külön rámutatott a Kúria a tárgyi ügyre figyelemmel, hogy „[u]gyanez a helyzet áll fenn akkor is, ha a hitelező nem a saját, vagy másik hitelező szavazatának a megállapítása érdekében nyújtott be kifogást, hanem annak érdekében, hogy lehetősége legyen megismerni azokat az iratokat, információkat, amelyek birtokában el tudja dönteni, megalapozottan történt-e meg hitelezőtársai igényének nyilvántartásba vétele”¹³.

Mindezek rögzítését követően pedig a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a Csődegyezség megkötésére az iratbetekintési jogával élni kívánó és ennek tárgyában kifogást előterjesztő hitelező kifogásának elbírálását megelőzően került sor, ami a Cstv. szabályainak megsértését jelenti. Ugyanis – a Kúria jelen ügyben levont jogi következtetése szerint – az Adósnak el kellett volna halasztania az egyezségi tárgyalást a kifogás elbírálásáig, vagy pedig vissza kellett volna vonnia a megkötött egyezséget és azt az iratbetekintési jog gyakorlásával megnyíló kifogás előterjesztésére rendelkezésre álló határidő lejártát követően újra meg kellett volna kötnie.¹⁴

A Kúria erre figyelemmel az álláspontja szerint érdemben helyes Másodfokú Végzést a felülvizsgálati kérelemben nem érintett és az eljárás során soha szóba nem került indokra hivatkozással hatályában fenntartotta.

II. A KÚRIA DÖNTÉSE SÉRTI A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ ALAPJOGOT ÉS EZÉRT ALAPTÖRVÉNY-ELLENES

A tisztességes eljárás követelményének sérelme az ügynevezett meglepetés-ítéletek esetében

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése értelmében „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

A tisztességes eljáráshoz (*fair trial*) való alapjog követelménye magában foglalja annak követelményét, hogy a fél képes legyen a bíróság döntésének alapját képező tény- és jogkérdéseket megismerni és erre vonatkozóan ügyét megfelelően előterjeszteni. Ennek megfelelően részét képezi az a követelmény,

¹² Lásd erre a Felülvizsgálati Végzés indokolása 11. oldalának (2) bekezdését.

¹³ Lásd erre a Felülvizsgálati Végzés indokolása 11. oldalának (3) bekezdését.

¹⁴ Lásd erre a Felülvizsgálati Végzés indokolása 11. oldalának utolsó előtti bekezdését.

hogy a bíróság ne alapozza döntését olyan körülményre, amely a felek számára nem ismert, amelyre vonatkozóan a felek álláspontjukat nem tudják megfelelően kifejteni.

Az olyan eljárás, amikor a fél képtelen egy a végső döntés alapját képező kérdésben álláspontját kifejteni, mert a bíróság azt bármely korábbi hivatkozás nélkül hivatalból oly módon veszi figyelembe, hogy arra vonatkozóan a felek álláspontját megkísérelné beszerezni, sérti a meghallgatáshoz való jogot (*right to be heard*) és ezzel a tisztességes eljárás követelményébe ütközik.

Ennek megfelelően például a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot az Alaptörvénnyel azonos módon alapjogként tételező német alkotmány rendelkezései alapján a német alkotmánybíróság immár számos döntésében világossá tette, hogy az eljárás tárgyát nem képező, a felek által nem ismert kérdésekre alapított úgynevezett meglepetés-döntések ellentétesek a tisztességes eljárás elvével és sértik az ehhez fűződő alapjogot.¹⁵

Ennek egyszerű oka az, hogy ilyen esetben a fél képtelen kifejteni álláspontját az adott kérdésre vonatkozóan, vagyis tulajdonképpen az adott körülményre alapított döntés anélkül születik meg, hogy a fél ügyét előadhatta volna.

Mindez még akkor is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a bírósági döntés egyébként helyesnek látszó következtetést tartalmaz. A feleknek ugyanis ez esetben is lehetőséget kell kapniuk egy tisztességes eljárásban arra, hogy tény és jogelőadásait az adott kérdésre vonatkozóan megtehessék. Különösen szembeűn ugyanakkor a tisztességes eljárás követelményének sérelme akkor, ha a meglepetés erejével meghozott, a semmiből előkerülő kérdésre alapozott döntés egy nyilvánvalóan téves jogi következtetésen nyugszik, amely a felek nyilatkozatával adott esetben elkerülhető lett volna.

A jelen esetben pedig erről van szó. A Kúria ugyanis nem csupán a semmiből vett elő döntésének alapjául egy az eljárásban soha el nem hangzott érvet, ezzel egyébként az irányadó eljárási szabályokat is súlyosan megsértve, hanem a csődeljárás szabálytalanságát tévesen, a saját korábbi, a Felülvizsgálati Végzésben is idézett döntésével is teljesen szembenálló módon állapította meg.

A Kúria súlyosan téves következtetése a csődeljárás szabályainak sérelmét illetően és a Csődegyezség tisztességes eljárás során történő jóváhagyása

A Kúria a fentiek szerint a Felülvizsgálati Végzésben a Csődegyezség jóváhagyását megtagadó jogerős döntést arra hivatkozással tartotta hatályban, hogy a Csődegyezség megkötésére vezető eljárás azért volt szabálytalan, mert az Adósnak vagy el kellett volna halasztania a csődegyezség megkötését a hitelezői kifogásra figyelemmel, vagy pedig azt újra meg kellett volna kötnie a kifogás elbírálását, ennek folytán az iratbetekintési jog gyakorlását és az annak alapján megnyíló kifogás előterjesztésének határidejét követően.

---

¹⁵ A német alkotmánybíróság éppen a jelen ügy szempontjából releváns probléma vizsgálata alapján szögezte le, hogy az úgynevezett meglepetés-ítéletek alkotmányellenesnek minősülnek arra figyelemmel, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapelvvel ütközik, ha az eljárásban olyan tény válik döntő jelentőségűvé, amelynek ilyen jelentőségével az eljárásban résztvevő felek a tőlük elvárt gondosság tanúsítása mellett sem számolhattak. (BVerfG 17.02.2004 - 1 BvR 2341/00)

A német alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban hangsúlyozta azt is, hogy *“a bíróság köteles a feleket jogi álláspontjára figyelmeztetni, amennyiben a tényállással szemben olyan elvárásokat támaszt, amelyekkel egy gondos és tájékozott félnek – a jogi felfogások sokszínűsége figyelembevételének elvárhatósága mellett – az eljárás addigi lefolyása alapján nem volt szükséges számolnia. Amennyiben a bíróság elmulasztja az ilyen figyelmeztetést, úgy megsérti a német alkotmány (GG) 103. § (1) bekezdését”* (BVerfG 02.01.1995 - 1 BvR 320/94).

Hasonló érvelés jelenik meg a BVerfG 29.05.1991 - 1 BvR 1383/90 számú német alkotmánybírósági döntésben is.

Ami pedig az úgynevezett meglepetés-ítélet fogalmát illeti, a német legfelsőbb bíróság ezzel kapcsolatban egyértelműen kimondta, hogy abban az esetben beszélhetünk meglepetés-ítéletről („Überraschungsentscheidung”), ha a bíróság egy olyan, az eljárás során korábban fel sem merült jogi vagy ténybeli érve alapozottan dönti el a jogvitát az egyik irányba, amellyel a fél az eljárás addigi menete alapján nem számolhatott (OLG Karlsruhe 03.07. 2008 - 1 U 135/08)

A hivatkozott döntéseket M/10 jelzet alatt német nyelven másolati formában csatoljuk. (Kiemelés az Adóstól.)

Csak hogy a Kúria korábban saját maga mondta ki a honlapján közzétett, az Adós által is ismert és figyelembe vett és még a Felülvizsgálati Végzésben is hivatkozott (!) eseti döntésében, hogy ha folyamatban van bármely kifogás alapján indult eljárás a hitelezői igények besorolását illetően, akkor ez nem a csődegyezség megkötését zárja ki, hanem csupán azt a kockázatot jelenti az Adós számára, hogy ha a kifogás alaposnak bizonyul és ennek folytán a szavazatok száma megváltozik, akkor a csődegyezség létrehozását újra meg kell kísérelnie.

Hovatovább a Kúria – e körben logikusan – maga szögezte le azt is, hogy ha nem a hitelezői követelés besorolása (a hitelezői szavazat) a kifogás tárgya, hanem egyáltalán a besorolás alapjául szolgáló okiratok megismerhetősége, akkor ez azonos helyzetet eredményez, vagyis az utóbb – a kifogás tárgyában hozott döntés folytán – lehetővé váló megismerés nyomán esetlegesen előterjesztésre kerülő kifogás nem a csődegyezség megkötésének akadályát jelenti, hanem annak kockázatát eredményezi, hogy a megkötött csődegyezség a kifogás alapossága esetén – amennyiben a szavazati arányok megváltoznak – nem hagyható jóvá.

A Kúria ráadásul töretlenül követi azt a gyakorlatot, amely szerint önmagában még a hitelezői igény tárgyában előterjesztett kifogás alapossága sem jelenti a csődeljárás szabályainak megsértését és a csődegyezség jóváhagyhatóságának hiányát, ha ez nem vezet a szavazati arányok olyan módosulására, amely mellett már a csődegyezség megkötésére nem lett volna mód. A csődegyezség jóváhagyásának megtagadására kizárólag az vezet, ha utóbb a kifogás alapján a szavazatok olyan módon módosulnak, hogy az eképp megállapított helyes szavazati arány már nem tette volna lehetővé a csődegyezség megkötését.¹⁶

A jelen esetben ugyanakkor még csak nem is erről van szó! Nem az a tényállás ugyanis, hogy a szavazati arányok megváltoztak volna a Csődegyezség megkötését követően, csak éppen ez a változás a többségi döntést nem befolyásolta.

A tényállás az, hogy a magát kismizmizve érző hitelező szeretett volna betekinteni az iratokba, ennek lehetőségét illetően a vagyongazdálkodó a jogszabályokat nem megfelelően értelmezte, időközben a Csődegyezség megkötésére sor került, ezt követően az iratbetekintési jog gyakorlására is, ugyanakkor a hitelező soha semmilyen kifogással nem élt a hitelezői besorolást illetően. Nyilván azért, mert felismerte, hogy a nyilvántartásba vétel megfelelően történt, az általa felvázolt összeesküvés-elmélet nem megalapozott, az egyezséget nagy múltú, nálánál tőkeerősebb és tekintélyesebb pénzintézetek is megszavazták.

Vagyis a Kúria saját hivatkozott gyakorlata értelmében az iratbetekintés tárgyában előterjesztett hitelezői kifogásnak, lévén azt nem követte újabb kifogás a hitelezői követelések besorolására vonatkozóan, a megkötött egyezség jóváhagyhatóságát illetően semmilyen jogi hatása nem lehetett. A folyamatban lévő eljárás csak annak a kockázatát vetette fel az egyezségkötést illetően, hogy ha később annak alapján újabb kifogás kerül előterjesztésre és ez a hitelezői besoroláson változtat, akkor a megkötött csődegyezség nem hagyható jóvá, ahelyett újabbat kell az Adósnak kötnie, immár a megfelelő szavazati jogok szerint, már amennyiben erre még módja van.

Csupán a tényyszerűség kedvéért jegyezzük végül meg, a hitelezőnek a bármely esetleges kifogása előterjesztésére rendelkezésére álló határidő a Cstv. 15. § (3) bekezdésében foglaltak szerint jóval az elsőfokú végzés hitelező általi kézhezvételét megelőzően lejárt, így az szóba sem jöhet, hogy a hitelező

¹⁶ Csak példaként utalunk itt a jelen ügygel teljességgel azonos okokból előterjesztett alkotmányjogi panasszal támadott Gfv.VII.30.320/2014/6. sorszám alatt hozott felülvizsgálati végzésre. Ezen eljárásban a Kúria, ugyancsak egy az eljárásban soha fel nem vetett téves jogértelmezést „használva” tartotta fenn a jogerős döntést, az itt kifejtettekkel azonosan a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog semmibe vételével. Ami viszont a jelen ügy szempontjából beszédes: a Kúria e végzésében azért látta – az alkotmányjogi panaszban kifejtettek szerint egyébként súlyosan téves módon – a csődegyezség jóváhagyását kizártnak, mert álláspontja szerint az egyik hitelező szavazati jogát a Cstv. 18. § (5) bekezdése alapján – helyes besorolás esetén – negyedelni kellett volna. Márpedig negyedelés esetén „az <<igen>> szavazataival 45,8 %-ban fogadták el a nem biztosított hitelezői osztályban az egyezséget, amely a Cstv. 20. § (1) bekezdése alapján nem elegendő ahhoz, hogy az egyezség létrejöhessen.” (Lásd az indokolás 8. oldalának (2) bekezdését.) Vagyis a Kúria e döntésében maga helyezkedett arra az álláspontra, hogy még a szerinte téves besorolás sem lenne az egyezség jóváhagyását kizáró ok akkor, ha az az egyezségkötéshez szükséges szavazati arányokat nem érintené, a szükséges többség ez esetben is rendelkezésre állna.

a számára kedvező Elsőfokú Végzésre figyelemmel döntött volna a kifogás előterjesztésének elmaradásáról, amely ráadásul egyébként sem lenne a csődegyezség jóváhagyhatóságára nézve befolyással, lévén azt csak és kizárólag a hitelezői besorolás megváltoztatása, a szavazati arányok módosulása vethetné fel a fentiek szerint.

Itt sietnénk ugyanakkor leszögezni: a jelen alkotmányjogi panasz alapja nem a Kúria fentiek szerinti súlyos jogi tévedése. Az Adós mint kérelmező nem a Kúria döntésének érdemi felülvizsgálatát kéri az Alkotmánybíróságtól. A Kúria tévedését csupán azért tartottuk szükségesnek bemutatni, hogy nyilvánvaló legyen, az Adós nem egy érdemét tekintve helytálló döntés ellen kíván további speciális jogorvoslatot igénybe venni, amelynek végén úgyszólván tartalmában azonos döntésnek kellene születnie egy immár tisztességes – meglepetések nélküli – eljárás végén.

Az Adósnak ugyanis nyilván nem lenne kilátása semmilyen számára kedvező döntésre abban az esetben, ha a Kúria döntése sértené ugyan a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogot, az mégis helyes végkövetkeztetést tartalmazna a Csődegyezség jóváhagyhatóságát, pontosabban annak hiányát illetően. Csakhogy a Kúria döntése a fentiek szerint a tisztességes eljárás követelményének sérelme mellett olyan módon téves, hogy a tévedés megfelelő eljárásban – az irányadó és még az egyébként megmagyarázhatatlan módon a Felülvizsgálati Végzésben is hivatkozott kúriai gyakorlattal összhangban álló módon – való kiküszöbölése szükségszerűen a Csődegyezség jóváhagyására kell, hogy vezessen!

Ez azonban értelemszerűen már az alaptörvény-ellenes Felülvizsgálati Végzés megsemmisítését követő eljárásra tartozó kérdés, a fentiekben csupán azt kívántuk világossá tenni, hogy tisztességes eljárás esetén a Csődegyezség jóváhagyásának lett volna helye, ekként a jelen alkotmányjogi panasz az Adós számára tényleges jogorvoslatot jelent és az elkövetett alapjogsértés kiküszöbölésével lehetőséget ad az őt megillető jogok megfelelő és a jogszabályok szerinti érvényesítésére, az ennek megfelelő bírósági döntés meghozatalára.

A tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelme az eljárás során még csak nem is érintett kérdésre alapított végső döntéssel

A jelen alkotmányjogi panasz alapja a fentiek szerint tehát hangsúlyozottan az, hogy a Kúria a Csődegyezség tekintetében a Felülvizsgálati Végzésben megjelölt „megtagadási okot” úgy vette figyelembe, hogy az egyfelől nyilvánvalóan nem képezte a felülvizsgálati eljárás tárgyát, másfelől pedig – nyilván ezzel is összefüggésben – soha nem került vizsgálatra a Csődegyezség jóváhagyásának tárgyában folyamatban volt bírósági eljárás vagy akárcsak a csődeljárás során!

Arra vonatkozóan, hogy a hitelezői követelések besorolása nem megfelelően történt volna, kifogás előterjesztésére a csődeljárás során nem került sor. Arra vonatkozóan, hogy a hitelezői követelések besorolása nem megfelelően történt volna, illetve a csődeljárás bármely szabályának megsértésére került volna sor, a bírósági eljárás során soha egyetlen fél sem tett előadást, és erre vonatkozóan soha egyetlen bíróság sem tett korábban megállapítást. Hovatovább a Másodfokú Végzés kifejezetten tartalmazta a másodfokú bíróság azzal kapcsolatos álláspontját, hogy a csődeljárás során a csődegyezség jóváhagyását formai okokból kizáró, tehát eljárási jellegű jogszabálysértés nem történt!

Ehhez képest a semmiből, a meglepetés teljes erejével rendelkezett úgy a Kúria a jelen felülvizsgálati eljárásban, hogy a Csődegyezség megkötésekor az iratbetekintés tárgyában folyamatban volt kifogás következményeképpen a Csődegyezség bármely további kifogás hiányában is sérti a Cstv. szabályait és a Csődegyezség ez okból nem hagyható jóvá.

Az Adósnak pedig ekként a leghalványabb esélye sem volt meg arra, hogy az eljárás során a fentiek szerint, különösen a Kúriának az Adós által is figyelembe vett saját eseti döntésére is tekintettel elmagyarázza az adott következtetés képtelenségét. Ez pedig a fentiek szerint a tisztességes eljáráshoz való alapjogot fundamentálisan sérti, figyelemmel különösen arra, hogy a Kúria döntésével szembeni perorvoslatra az Adósnak lehetősége nincs. Erre figyelemmel az Abtv. 27. §-ában meghatározott konjunktív feltételek a jelen esetben maradéktalanul teljesülnek.

A Kúriának a felülvizsgálati eljárás során is rendelkezésére állnak (álltak volna) azok az eljárásjogi eszközök, amelyek alkalmazásával az egyébként a fentiek szerint tévesen megítélt, de álláspontja szerint adott módon eldöntendő és a Csődegyezség vizsgálatakor álláspontja szerint hivatalból is

figyelembe veendő kérdést az eljárás tárgyává tudta volna tenni és ezzel elkerülhető lett volna az eljárás során korábban fel sem merült kérdésre alapított döntés teljes váratlansággal történő meghozatala.

Itt jegyezzük meg ugyanakkor azt is, a Felülvizsgálati Végzés – az előzőekből egyenesen következően – abban is téves, hogy a Kúria egy a felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képező kérdésben hivatalból állást foglalhatott volna. Amiként ugyanis azt jogi indokolásának körében mintegy alapvetésként maga a Kúria rögzítette, a felülvizsgálati eljárás kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg. Olyan jogszabálysértés miatt pedig, amely a felülvizsgálati kérelemnek nem tárgya, a felülvizsgálati eljárásban a jogerős döntés megváltoztatásának nincs helye.

Ekként a Kúria nem tehetné volna meg, hogy az – eljárási szabálysértés hiányát egyébként kifejezetten deklaráló – Másodfokú Végzést egy a felülvizsgálati eljárásnak tárgyát nem képező kérdésben elfoglalt eltérő jogi álláspontra figyelemmel tartja hatályban. Téves az a kúriai álláspont, hogy a felülvizsgálati bíróságnak bármely körben hivatalból vizsgálatot lehetne/kellene folytatnia a csődegyezség jóváhagyását célzó felülvizsgálati eljárás során. A felülvizsgálati eljárás kereteit ugyanis az ezen rendkívüli jogorvoslatot igénybe vevő felek határozzák meg a kérelem tárgyává tett jogszabálysértéssel. E kereteket meghaladóan a jogerős döntés felülvizsgálatának nincs helye, erre tehát a Kúriának sem lett volna lehetősége.¹⁷

Mindemellett még egyszer hangsúlyozni kívánjuk, a Felülvizsgálati Végzés alaptörvény-ellenessége alapvetően és mindenekelett abból fakad, hogy a Felülvizsgálati Végzés alapját egy az eljárás tárgyát soha nem képező kérdésben elfoglalt – egyébként fundamentálisan téves – jogi álláspont képezi. Ehhez képest pusztán másodlagos az az – ebből egyébként értelemszerűen fakadó – további súlyos jogszabálysértés a Kúria részéről, amely egyébként a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogot szintén sérti, tudniillik hogy a Kúria érdemi döntését a felülvizsgálati eljárás keretein túlterjeszkedve egy annak tárgyát nem képező kérdésre alapította.

III. A JELEN ÜGY ELBÍRÁLÁSÁRA VONATKOZÓ SÜRGŐS SZÜKSÉG FENNÁLLÁSÁRÓL

A fenti I. fejezetben bemutatottak szerint a Csődegyezség megkötésére 2014. február hó 18. napján került sor. A jogerős Másodfokú Végzés meghozatalának időpontja 2014. július hó 9. napja, melynek tartalmára figyelemmel az Adós 2014. július hó 28. napja óta felszámolási eljárás hatálya alatt áll.

A Kúriától a 2014. augusztus hó 18. napján benyújtott felülvizsgálati kérelmünkben kértük ugyan a jogszabálysértő Másodfokú Végzés végrehajtásának felfüggesztését, a Kúria ezen kérelmet arra hivatkozással utasította el, hogy a Másodfokú Végzés végrehajtása (ti. a felszámolás elrendelése) a döntés meghozatalának időpontjára már megtörtént. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – a Felülvizsgálati Végzés keltezése szerint – 2014. október hó 2. napján bírálta el, a döntés kézbesítése pedig csaknem újabb két hónapot vett igénybe.

A Felülvizsgálati Végzés jogi hatályainak felfüggesztése a Másodfokú Végzésre is kiterjedően a felszámolási eljárás folytatásának megakadályozása érdekében az ügy körülményeire figyelemmel kiemelten indokolt

Az Adós természetesen tisztában van azzal, hogy a Pp. 359/C. § (2) bekezdése az alkotmányjogi panasszal támadott határozat végrehajtása felfüggesztésének elrendelésére ad lehetőséget. Márpedig önmagában a támadott felülvizsgálati határozat végrehajtásának felfüggesztése a jogerős döntés jogi hatályainak fennmaradása mellett az Adós számára – a Másodfokú Végzés tartalmából következően – a felszámolási eljárás állásától függetlenül irreleváns.

Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az alaptörvény-ellenes bírósági döntések esetében az esetek túlnyomó többségében a perorvoslattal tovább nem támadható bírósági döntés a Kúria felülvizsgálati

¹⁷ A Kúria álláspontja természetesen helyes annyiban, hogy a jogszabályoknak való megfelelést a csődegyezség bírósági jóváhagyásakor az eljáró bíróságnak a Cstv. 21/A. § (3) pontja alapján vizsgálnia kell. Az is helytálló természetesen, hogy a hatályos szabályok szerint ez a vizsgálat nem csupán a Cstv. szabályaira szorítkozik. Az viszont téves álláspont meggyőződésünk szerint, hogy ezt a vizsgálatot hivatalból a Kúria is lefolytathatná és a felülvizsgálat keretein átlépve olyan kérdéseket is vizsgálat tárgyává tehetne, amelyek már jogerősen elbírálást nyertek és a felülvizsgálati eljárásnak nem képezik részét.

döntése, és ennek végrehajtásának felfüggesztése jellemzően a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztése nélkül értelmetlen, a Pp. 359/C. § (2) bekezdése szerint történő felfüggesztést a Másodfokú Végzésre kiterjedően kérjük elrendelni. Ellenkező esetben, tudniillik önmagában a Felülvizsgálati Végzés végrehajtásának felfüggesztésével a Másodfokú Végzés jogi hatályainak felfüggesztése nem következne be, így az ezzel elérni kívánt cél, nevezetesen a felszámolási eljárásnak az Alkotmánybíróság döntéséig történő „megállítása” sem teljesülhetne.

Ezen túlmenően, a Kúria azon hivatkozása, mely szerint a csődeljárás megszüntetését elrendelő döntés végrehajtása a felszámolás annak alapján megtörtént elrendelésével megtörténik, helytálló. Az azonban álláspontunk szerint nem, hogy ezt követően a végrehajtás felfüggesztésére ne kerülhetne sor a szóban lévő döntés jogi hatályainak felfüggesztése útján. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) saját gyakorlata is az, hogy például a perköltség fizetését elrendelő jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztésére mód van a perköltség összegének már megtörtént kifizetését követően is (Gfv.IX.30.350/2009/3.¹⁸). Ennek prózai oka, hogy a döntéshez fűződő jogi hatályok érvényesülése nem csupán előzetesen, hanem utólagosan is megvonható, amely esetben nyilván a végrehajtás körében tett lépések – a felfüggesztés idejére nézve – hatálytalanná válnak.

A jelen esetben a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot semmibe vevő súlyosan téves kúriai döntés az immár fél éve tartó felszámolási eljárást nem „állította meg”, azt hovatovább visszavonhatatlanul megerősítette. A felszámolási eljárás további folytatása pedig nyilván rövid időn belül az Adós vagyontárgyainak értékesítésére fog vezetni, méghozzá egy olyan helyzetben, amikor a fentiek szerint a Csődegyezséget egy tisztességes eljárás keretein belül – a Cstv. 12. § (2) bekezdésének bc) pontja tévesen történő alkalmazásának hiányában – vitán felül jóvá kellett volna hagyni.

A felszámolási eljárás további folytatása tehát egy alaptörvény-ellenes döntés és az annak folytán előállott helyzet következménye, amely az Adós számára visszavonhatatlan károkat fog okozni. Az természetesen nehezen megjósolható, hogy a felszámolás során mikor történik meg az első erre vezető lépés, erre is figyelemmel a következmények elkerülése érdekében hangsúlyozottan kérjük, hogy az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes döntés jogi hatályainak érvényesülését a fentiek szerint az érdemi döntés meghozatalának időpontjáig megakadályozni szíveskedjék.

A jelen alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának sürgős szükségéről a végrehajtás felfüggesztésének hiányában

Abban az esetben ugyanakkor, ha az Alkotmánybíróság a felszámolási eljárás folytatásának megakadályozására alkalmas döntés meghozatalára nem látna lehetőséget, kérjük, hogy a jelen alkotmányjogi panasz ésszerű időn belül való elbírálása körében a fenti körülményeket hangsúlyosan vegye figyelembe és döntését e körülményekre figyelemmel különös sürgősséggel hozza meg.

Feltehetően ugyanis abban az esetben, ha az Alkotmánybíróság döntése csupán hónapokkal a jelen beadvány benyújtását követően történne meg, a felszámolási eljárás folytán a jelen alkotmányjogi panasz sikere már csupán pírusszi győzelemnek minősülne az Adós számára, a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogunk sérelmével meghozott döntés megsemmisítését követő eljárás és a Csődegyezés utóbbi ezt követő jóváhagyása az okozott jogsérelmet ugyanis már nem lenne képes orvosolni.

Kelt Budapesten, 2015. január hó 22. napján.

Tisz

¹⁸ Az adott ügyben a jogerős részítélettel megítélt perköltség megfizetésére már hónapokkal a végrehajtás felfüggesztésének elrendelését megelőzően sor került.

Mellékletek:

M/1 – A Csődegyezség másolati példánya

M/2 – A csődegyezségi tárgyalásról készült jegyzőkönyv másolati példánya

M/3 – A ■■■■■ hitelező hitelezői igényének nyilvántartásba vétele tárgyában a hitelező által előterjesztett kifogás tekintetében 23.Cspkh.01-13-1/000085/8. szám alatt hozott végzés

M/4 – A hitelezői követelések besorolásának alapjául szolgáló iratok megtekintésének tárgyában előterjesztett hitelezői kifogást elbíráló 23.Cspkh.01-13-2/000085/5. szám alatti végzés

M/5 – Az Elsőfokú Végzés másolata

M/6 – Az Adós fellebbezésének másolata

M/7 – A Másodfokú Végzés másolata

M/8 – A felülvizsgálati kérelem másolata

M/9 – A Felülvizsgálati Végzés másolata

M/10 – A meglepetés-ítélet tilalmát kimondó hivatkozott német bírósági döntések másolata